VADSTENA KOMMUN

RIKTLINJER FÖR
MARKUPPLÅTELSE
PÅ OFFENTLIGA PLATSER

Antagen av samhällsbyggnadsnämnden den 18 maj 2021, § 47
Ärendebeteckning: SBN/2021:84

VADSTENA KOMMUN

RIKTLINJER FÖR MARKUPPLÅTELSE PÅ OFFENTLIGA PLATSER

Innehåll

Bakgrund....2
Offentlig plats....2
Krav på polistillstånd....2
Avgifter....2
Generella riktlinjer....2
Evenemang....3
Gatumusik....3
Uteserveringar....3
Trottoarpratare....5
Varuexponering vid butik....6
Affischering....6
Affischering i samband med val....7
Valbodar....8
Torghandel....8
Food trucks....9
Byggnadsställning, tillfälligt upplag och container....9
Uppföljning och kontroll....9

VADSTENA KOMMUN

Bakgrund

Den offentliga platsen tillhör alla, den är allmänhetens plats som man tillfälligt kan få bruka för annat ändamål. Dessa riktlinjer är framtagna för att ge stöd till de som önskar nyttja offentlig plats i Vadstena kommun. Riktlinjerna ska också underlätta för samhällsbyggnadsförvaltningen vid handläggning och yttrande till polismyndigheten.

Offentlig plats

Offentliga platser i Sverige är enligt ordningslagen allmänna vägar, gator, torg, trottoarer, parker och platser som i detaljplan redovisas som allmän plats. Det finns även andra områden som enligt Lokala ordningsförskrifter för Vadstena kommun jämställs med offentlig plats, till exempel kommunens badplatser och friluftsområden. Den offentliga platsen ägs oftast av kommunen.

Krav på polistillstånd

Enligt 3 kap 1 § Ordningslagen (1993:1617) krävs i princip alltid Polismyndighetens tillstånd för användande av offentlig plats. Ansökan ska göras på en särskild blankett som finns hos Polisen eller via polisens e-tjänst. Kommunen fungerar som remissinstans åt Polisen.

Innan ansökan skickas till Polisen är det lämpligt att kontakta samhällsbyggnadsförvaltningen i Vadstena kommun för att kontrollera att val av plats och utformning är lämplig. Tänk också på att handläggningstiderna kan variera både för kommunen och Polismyndigheten. Var ute i god tid!

Avgifter

Polismyndigheten tar ut en ansökningsavgift och kommunen tar ut en ersättning för markupplåtelse enligt fastställd taxa av kommunfullmäktige.

Upplåtelser av mindre art och under kortare tid till icke kommersiell verksamhet som till exempel ideella föreningar och organisationer, skolklasser, samhällsinformation, samt humanitära organisationer och föreningar är avgiftsbefriade.

Generella riktlinjer

Syftet med riktlinjerna är att kommunens offentliga platser ska vara trivsamma, trygga och tillgängliga för alla som vistas där. Kommunen bedömer alltid en ansökan om markupplåtelse utifrån hänsyn till omgivningen och det allmännas intresse. Det kan röra sig om trafik, stadsbild, pågående markanvändning, miljö, eventuella störningar eller risk att bestående skador på markbeläggning, träd eller planteringsytor uppstår. Särskilda villkor kan behöva anges i upplåtelsen för att säkra miljön för gångtrafikanter och tillgänglighet för rörelsehindrade eller synskadade personer. I centrala Vadstena ska hänsyn också tas till helhetsintrycket och upplevelsen av den kulturhistoriskt värdefulla miljön.

VADSTENA KOMMUN

Evenemang

Evenemang kräver alltid polistillstånd. Plats tilldelas av kommunen med en karta. Om eventet kräver någon avstängning av gator eller parkeringsplatser ska kommunen meddelas. Tänk på att det är sökandes ansvar att få in alla tillstånd som krävs för verksamheten.

- ✓ Ta kontakt med samhällsbyggnadsförvaltningen i tidigt skede för information och rådgivning.

Gatumusik

Gatumusiker får endast spela på en och samma plats under två timmar per dag. Efter två timmar måste musiker flytta till en annan plats, utom hörhåll från den tidigare platsen. Gatumusik är tillåtet vardagar kl 10 -18 och lördagar - söndagar kl 10 – 15. Det är inte tillåtet att använda högtalare. Om dessa regler följs krävs inte polistillstånd. Högtalare kräver polistillstånd.

Uteserveringar

För att få anordna en tillfällig uteservering till restaurang/café på offentlig plats krävs polistillstånd. Utifrån ansökan, som bifogas remissen från polismyndigheten, bedömer samhällsbyggnadsförvaltningen lämpligheten för tillstånd.

Uteserveringarna ska upplevas som en del av torg- eller gaturummet och ge ett lätt och luftigt intryck. Eftersom serveringarna är en del av det offentliga rummet får de inte påverka miljön med starka färger eller reklam. All möblering och utsmyckning ska finnas inom den tillåtna ytan för serveringen. Uteserveringar med alkoholtillstånd ska avgränsas med staket som är väl anpassat och smälter in i miljön.

Säsongen för uteserveringar är från sista veckan i april till slutet av september. Under vissa omständigheter kan tiden förlängas. Ansökningarna beviljas för ett år i taget.

Villkor för markupplåtelse:

- ✓ Inramningen runt uteserveringen ska vara enkel och ge ett öppet och luftig intryck. Staket ska vara 0,8 – 1,0 m högt och ha en nedre tvärslå 0,1 – 0,3 m över mark som ledstråk för synskadade. Staketet bör vara konstruerat i smide eller järn. Staketet ska vara löstagbart. Det är inte tillåtet att borra eller göra hål i markunderlaget utan kommunens godkännande.

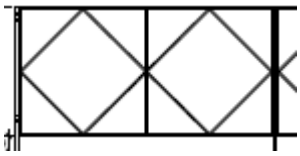

Exempel på lämpligt staket

VADSTENA KOMMUN

- ✓ Staket bör målas i den mörkgröna nyans som rekommenderas i Vadstena kommun, RAL 7021
- ✓ Rep som inramning bör vara av en grövre variant för att synskadade ska kunna känna det.
- ✓ Om endast caféverksamhet bedrivs på uteserveringen och inget alkoholtillstånd ska sökas, behövs inramning endast på kortsidorna. Inramningen kan då vara av enklare karaktär, med staket eller växtkrukor.
- ✓ Entrén till uteserveringen ska vara minst 1,0 m bred.
- ✓ Möblerna på uteserveringen ska placeras direkt på marken.
- ✓ Möbler och bord bör utgöras av lätta möbler i smide, metall eller trä för att inte bli för dominerande.
- ✓ Färgsättning på möbler ska anpassas till omgivningen. Vita plastmöbler är inte tillåtet.
- ✓ Möbler där bänk och bord sitter ihop är inte tillgängliga och bör undvikas på uteserveringar.
- ✓ Parasoller eller markiser får inte sticka ut utanför uteserveringen.
- ✓ Markis och parasoller ska vara tillvekade av tyg och ge ett luftigt intryck.
- ✓ Färgsättning på parasoller och markiser ska vara i neutrala färger, naturvit eller beige, som till exempel RAL 1013
- ✓ Reklam på parasoller och markiser är inte tillåtna.
- ✓ Tänk på att söka bygglov för markiser och andra eventuellt bygglovpliktiga anordningar!
- ✓ Efter tillståndstidens slut ska ytan återställas och alla anordningar för markiser eller parasoller plockas bort.

Vid planering av en uteservering ska alltid hänsyn tas till annan verksamhet på platsen. Uteserveringar får till exempel inte blockera eller försämra utrymningsvägar. Tänk på att markiser är bygglovpliktiga! Rådgör med samhällsbyggnadsförvaltningen inför en ny uteservering!

VADSTENA KOMMUN

Trottoarpratare

Trottoarpratare kräver i princip alltid tillstånd enligt ordningslagen. I Vadstena gäller undantag för gatstensyta längs fasad på den del av Storgatan om är gågata, samt den del av Hovsgatan som är gågata (mellan Rådhustorget och Knivsmedsgatan).

- ✓ Trottoarprataren ska placeras i direkt anslutning till den butik eller rörelse som reklamen avser.
- ✓ Trottoarpratare får ställas ut endast under verksamhetens öppettider och ska tas in vid stängningsdags.
- ✓ Trottoarpratare får inte hindra gångtrafikanter eller vinterväghållning och inte vara fast förankrad.
- ✓ Trottoarpratare får inte placeras så att de utgör en olycksrisk.
- ✓ Trottoarprataren ska vara godkänd från tillgänglighetssynpunkt och vara av modellen City eller City sign.

VADSTENA KOMMUN

Varuexponering vid butik

Exponering av varor utanför den egna butiken är en del av stadslivet, särskilt på sommaren. Varubord, klädställningar, bord och stolar kräver polistillstånd. I Vadstena gäller undantag för gatstensyta längs fasad på den del av Storgatan som är gågata, samt den del av Hovsgatan som är gågata (mellan Rådhustorget och Knivsmedsgatan).

- ✓ Varor ska placeras i direkt anslutning till egen butik.
- ✓ Varor får ställas ut endast under öppettider och ska tas in vid stängningsdags.
- ✓ Varor får inte hindra gångtrafikanter eller vinterväghållning.
- ✓ Varor får inte placeras så att de utgör en olycksrisk.

Affischering

Vadstena kommuns lokala ordningsföreskrifter föreskriver följande:

- ✓ Affischering, annonser eller liknande anslag får inte utan tillstånd av polismyndigheten sättas upp på sådana husväggar, staket, stolpar, träd, busskurer eller liknade som vetter mot offentlig plats.
- ✓ Tillstånd behövs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller andra liknade anordningar som är avsedda för detta ändamål.
- ✓ Tillstånd från polismyndigheten krävs inte för näringsidkare att sätta upp annonser och andra tillkännagivanden som avser näringsidkarens rörelse på byggnaden där rörelsen finns.

Affischering, vepor och banderoller är tillfälliga i sin karaktär. Denna typ av reklam kan tillåtas i samband med kampanjer och evenemang som har betydelse för Vadstena kommun. Val av plats görs i samråd med kommunen och beviljas endast under en begränsad tid.

- ✓ Ta alltid kontakt med kommunen för rådgivning inför affischering!
- ✓ Förutom polistillstånd kan bygglov krävas för åtgärden!

VADSTENA KOMMUN

Affischering i samband med val och arrangemang

Affischering inför allmänna val tillåts från och med 6 veckor före valet och ska tas bort efter valet. Särskilda platser anvisas av kommunen i polistillståndet.

Anvisade platser för affischering vid arrangemang eller inför val:

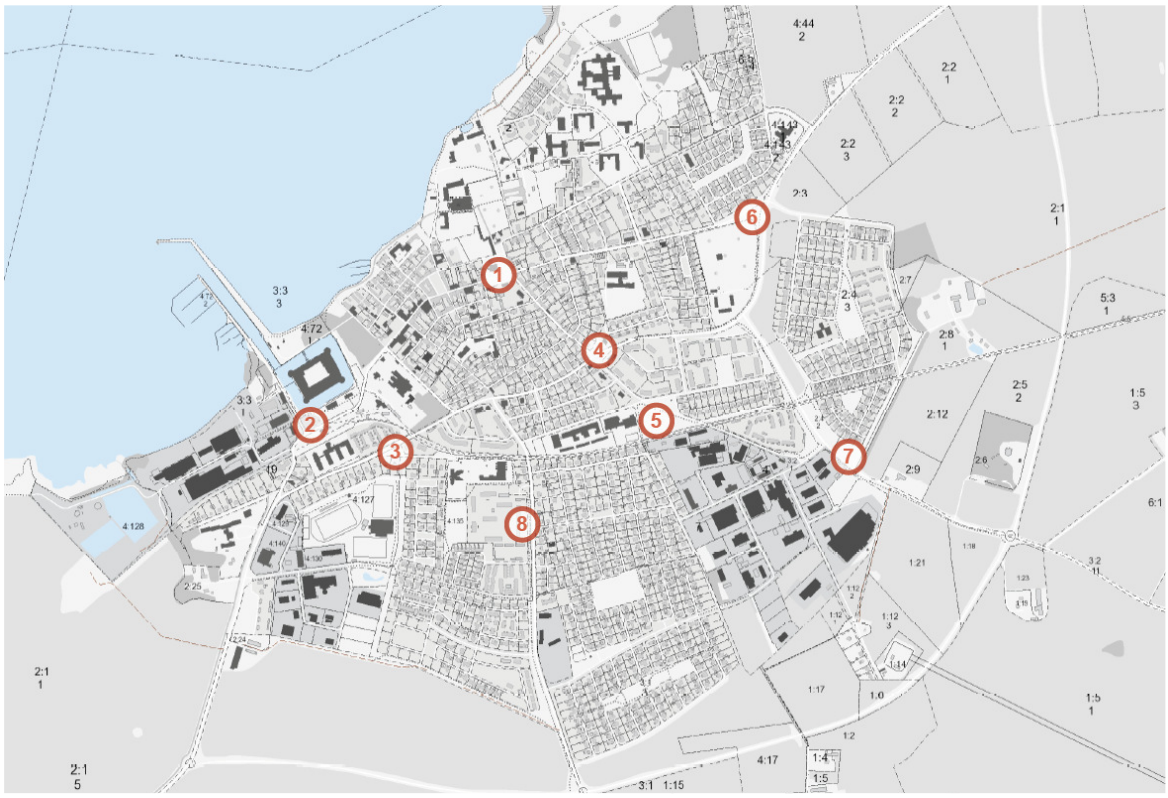

1. Gräsyta vid Storgatan mitt emot Rödtornet
2. Del av gräsyta vid korsningen Järnvägsgatan/Hamngatan
3. Gräsyta vid korsningen Södra vägen/Kungsvallavägen
4. Gräsyta vid korsningen Birgittas väg/Skänningegatan (mitt emot brandstationen)
5. Cirkusplatsen
6. Gräsyta korsningen Birgittas väg/Motalagatan
7. Gräsyta mellan Skänningevägen och Beckasinsvägen
8. Gräsyta längs Hovsvägen

VADSTENA KOMMUN

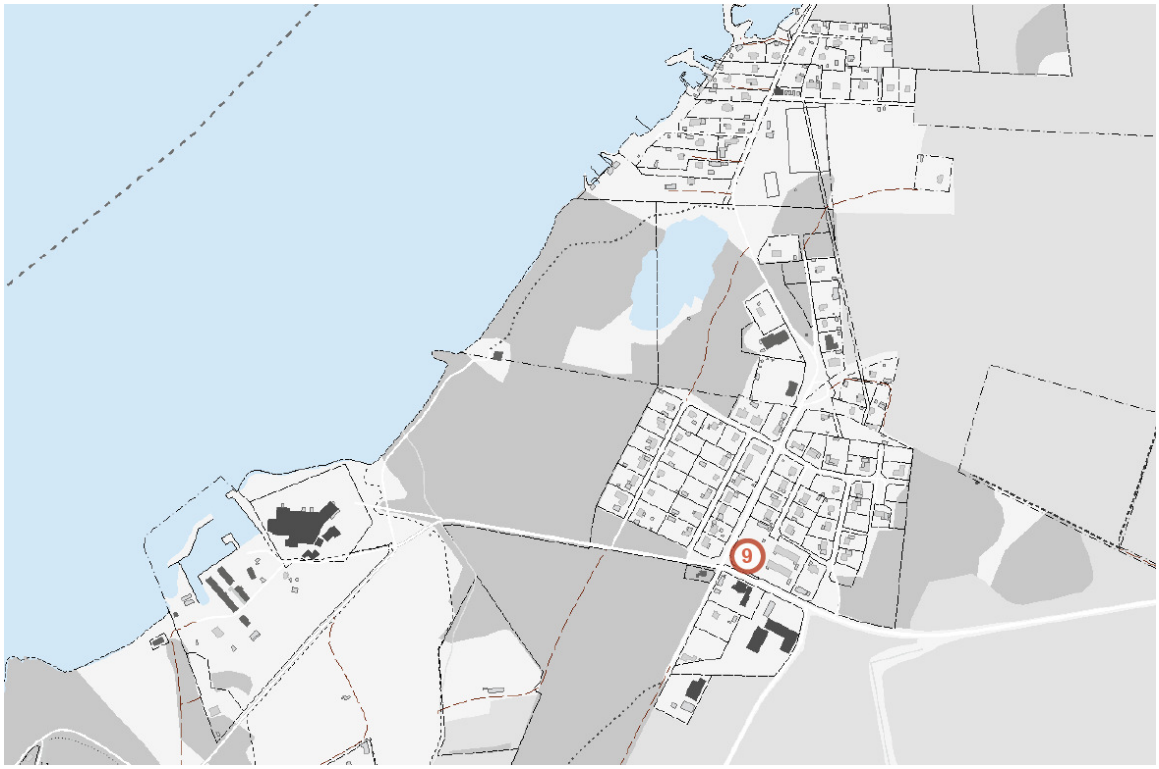

9. Gräsyta korsningen Borghamnsvägen/Hovanäsvägen

Valbodar

Markupplåtelse för valbodar eller tält (typ partytält) ges för en yta om max 20 m² i vilken även vistelseyta ska ingå. Bodar större än 15 m² och/eller över 3 m i nockhöjd kräver bygglov.

- ✓ Bodar tillåts inte på Stora torget eller Rådhustorget.
- ✓ Tillfälliga valtält (typ partytält) tillåts på särskild anvisad plats på Rådhustorget eller efter bedömning på ansökt plats, under förutsättning att de tas bort dagligen.

Vadstena kommun hänvisar plats i Övre hamnparken för valbodar som ska stå även nattetid. Markupplåtelse för sådan valbod medges för max sex veckor före valet till och med en vecka efter valet.

Torghandel

Plats för torghandel finns på Stora torget i Vadstena. Mer upplysning finns i kommunens föreskrifter för torghandel. Det krävs inget polistillstånd för torghandel i enlighet med torgföreskrifterna. Kontakta samhällsbyggnadsförvaltningen för information om lediga platser.

VADSTENA KOMMUN

Food trucks

Vadstena är en liten stad med trånga gator och med en ansträngd parkeringssituation, särskilt under sommarhalvåret. Ytor för Food trucks och matvagnar i centrala lägen, på kommunal mark, är mycket begränsade. Ta kontakt med samhällsbyggnadsförvaltningen inför ansökan om polistillstånd, för diskussion om en eventuell plats för markupplåtelse.

Då efterfrågan på plats är hög begränsas markupplåtelser i normalläget till max en vecka i taget, med uppehåll om minst två veckor däremellan. Tid för uppställning är kl 10.00 – kl. 22.00 och därefter ska bilen avlägsnas. Det är inte tillåtet att ordna uteservering vid Food trucks. Avfallsbehållare ska finnas vid fordonet och städning av ytan ska ske vid dagens slut.

För markupplåtelse ställs krav om att aktuell Food truck passar in i stadsmiljön, på samma sätt som krav ställs på stadens uteserveringar. Det gäller allt från bilens storlek och utseende, till hur själva serveringsytan anordnas.

Byggnadsställning, tillfälligt upplag och container

Tillstånd hos polisen ska alltid sökas för uppställning av byggnadsställning, skylift, container eller tillfälligt upplag, i samband med anläggningsarbete och byggnation. Tillstånd kan medges för kortare tid.

Uppföljning och kontroll

Polisen är tillsynsmyndighet, men Vadstena kommun har rätt att återkalla markupplåtelsen om villkoren i markupplåtelsen inte efterlevs.

- ✓ Om ytor inte återställs efter upplåtelsen har kommunen rätt att utföra återställandet på användarens bekostnad.
- ✓ Om skador uppstår eller om markupplåtelsen innebär extra renhållning utför Vadstena kommun nödvändiga åtgärder på användarens bekostnad.
- ✓ Om gatupratare eller andra tillståndspliktiga anordningar inte har ett beviljat tillstånd har kommunen rätt att plocka bort dem och begära ersättning för kostnaderna.
- ✓ Om rättelse inte sker omedelbart efter polisens eller kommunens påpekande återkallas tillståndet med omedelbar verkan. Misskötsel kan komma att tas in i bedömningen vid kommande ansökningar om tillstånd.
- ✓ Tänk på att det kan krävas andra tillstånd i samband med din markupplåtelse, som till exempel bygglov, lov för alkoholservering, hantering av brandfarlig vara eller livsmedelshantering.
- ✓ Ta gärna kontakt med samhällsbyggnadsförvaltningen för råd inför din ansökan om markupplåtelse!